

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens.

Genom en den 8 maj 1942 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 257, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

om ändring i lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens.

Härigenom förordnas, att 1—3, 6, 9—11 och 14 §§ lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens skola erhålla ändrad lydelse, varjämte rubriken före 9 § skall intagas närmast före 10 § och i stället införas en ny rubrik före 9 §, enligt vad nedan angives.

1 §.

Den, som i utövning av näringsverksamhet genom meddelande å vara, anslag eller skylt eller i annons, cirkulär, prospekt eller priskurant eller genom annat för ett större antal personer avsett meddelande i uppenbar strid mot god affärssed angående verksamheter eller däri utbudna varor eller prestationer lämnar oriktig uppgift, ägnad att framkalla uppfattningen om ett fördelaktigt anbud, straffes, där han haft eller bort hava vetskap om uppgiftens oriktighet, för illojal reklam med dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, med fängelse i högst ett år; ersätte ock uppkommen skada.

Lag samma — — — stycket sägs.

Till meddelande — — — särskild anordning.

2 §.

Den, som vid utövning av detaljhandel utan ersättning eller för särskilt lågt beräknat pris lämnar eller erbjuder viss vara eller i varor inlösbart rabatt-

märke under förutsättning att köp sker av annat slags vara, straffes, där förfarandet innebär utnyttjande av allmänhetens godtrogenhet, med dagsböter; ersätte ock uppkommen skada.

3 §.

I näringsverksamhet anställd person, som under den tid, tjänstavtalet är gällande, i avsikt att bereda sig eller annan fördel eller att göra skada, obehörigen använder sig av eller yppar fabrikationssätt, anordning, affärsförhållande eller annat, varom han under samma tid erhållit kännedom och som han vet utgöra en arbetsgivarens yrkeshemlighet, straffes med dagsböter eller med fängelse i högst ett år; ersätte ock uppkommen skada.

Lag samma — — — sig anförtrodd.

6 §.

Den, som lämnar, utlovar eller erbjuder gåva eller annan förmån till någon i näringsverksamhet eller eljest vid företag av ekonomisk art eller vid verk, inrättning eller stiftelse anställd person för att därigenom muta denne att vid avtal om inköp av varor eller utförande av arbete eller tagande av försäkring för dens räkning, hos vilken han är anställd, åt någon skaffa företräde framför annan eller att underlåta framställa anmärkning i fråga om fullgörande av sådant avtal, straffes med dagsböter eller med fängelse i högst ett år; ersätte ock uppkommen skada.

Illojal användning av kännetecken.

9 §.

Använder någon i utövning av näringsverksamhet namn, firma, varumärke, utstyrsel eller annat kännetecken, som lätt kan förväxlas med förut här i riket inarbetat kännetecken för annans näringsverksamhet eller däri utbjudna varor eller prestationer, och sker det med uppsåt att framkalla sådan förväxling, straffes med dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, med fängelse i högst ett år, såframt ej gärningen enligt annat lagrum är belagd med strängare straff; ersätte ock uppkommen skada.

Lag samma vare, där någon i näringsverksamhet eller eljest offentliggör eller mångfaldigar litterärt eller musikaliskt verk eller verk av bildande konst under egenartad titel eller diktat namn, varigenom lätt kan föranledas förväxling med annans förut offentliggjorda verk eller dess upphovsman, och gärningen sker med uppsåt att framkalla sådan förväxling.

Allmänna bestämmelser.

10 §.

Med näringsverksamhet förstås i denna lag varje huvudsakligen på ekonomisk vinst för dess utövare riktad yrkesmässig verksamhet.

11 §.

Berättigad att anställa talan enligt denna lag är:

1) i de uti 1 och 2 §§ avsedda fall varje näringsidkare inom samma eller likartad yrkesgren som den, inom vilken brottet begåtts, så ock, utom beträffande skadestånd, varje sammanslutning för främjande av yrkesintressen, såframt näringsidkare, varom nu nämnts, äro företrädde inom sammanslutningen och denna äger att kära inför domstol;

2) i de uti 3 och 5 §§ angivna fall den, vilkens yrkeshemlighet eller förebild obehörigen använts eller röjts;

3) i de uti 6 och 7 §§ omförmälda fall varje näringsidkare, som frambringar, tillverkar eller håller till salu varor eller utför arbete av samma eller liknande art som de varor eller det arbete, som skolat inköpas eller utföras, eller meddelar försäkring av samma slag som den försäkring, vilken skolat tagas, ävensom den anställdes arbetsgivare, där ej gärningen skett med dennes begivande, så ock, utom vad angår skadestånd, varje sammanslutning för främjande av yrkesintressen, beträffande vilken motsvarande förutsättningar som de under 1) angivna äro för handen; samt

4) i de uti 9 § avsedda fall den, vilkens inarbetade kännetecken kan bliva föremål för förväxling, eller, där fråga är om litterärt eller musikaliskt verk eller verk av bildande konst, upphovsmannen till verket så ock annan innehavare av rätt till detsamma.

Allmän åklagare må ock väcka påstående om straff för brott, varom i denna lag förmåles, i de uti 3, 5 och 9 §§ nämnda fall dock endast efter angivelse av den, som, enligt vad under 2) eller 4) sägs, äger anställa talan i anledning av sådant brott.

14 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1942.

Inom justitiedepartementet har upprättats en den 7 februari 1942 dagtecknad *promemoria* angående ökat rättsskydd för beteckningar på affärsföretag, varor och litterära verk m. m. Vid promemorian fanns fogat utkast till lag om ändring i lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens.

Lagen mot illojal konkurrens innehåller för närvarande stadganden mot illojal reklam, obehörigt lämnande eller erbjudande av gåva eller liknande förmån, obehörigt användande eller yppande av yrkeshemligheter och liknande brott samt mot bestickning. Enligt utkastet skola i lagen införas bestämmelser mot en femte form av illojal konkurrens, framkallande av förväxling. Bestämmelserna ha upptagits såsom 9 § i lagen. I första stycket av denna paragraf föreslås straff för den som i utövning av näringsverksamhet använder namn, firma, varumärke, utstyrsel eller annat kännetec-

ken, som lätt kan förväxlas med förut här i riket inarbetat kännetecken för annans näringsverksamhet eller däri utbudna varor eller prestationer. Straff inträder dock endast om sådan handling sker med uppsåt att framkalla förväxling. Tillika stadgas skadeståndsskyldighet. Såsom andra stycke i paragrafen har intagits stadgande om straff och skadestånd för den som med uppsåt att framkalla förväxling offentliggör eller mångfaldigar litterärt eller musikaliskt verk eller verk av bildande konst under egenartad titel eller diktat namn, som lätt kan förväxlas med annans förut offentliggjorda verk eller dess upphovsman. I sistnämnda fall föreslås alltså skydd mot förväxling, även om det ej är fråga om kännetecken som inarbetats eller eljest använts i näringsverksamhet.

Nuvarande 9 § i lagen, som definierar begreppet näringsverksamhet, har i utkastet upptagits såsom 10 § och nuvarande 10 §, som handlar om rätt att föra talan angående brott mot lagen, kommer enligt utkastet att utgöra 11 §. Talerätt i de fall som avses i den nya 9 § skall tillkomma den, vars inarbetade kännetecken kan bli föremål för förväxling, eller, där fråga är om litterärt eller musikaliskt verk eller verk av bildande konst, upphovsmannen till verket liksom annan innehavare av rätt till detsamma. Härjämte skall allmän åklagare äga åtalsrätt efter angivelse av målsäganden. Bestämmelserna i den nuvarande 11 § om fortsatt brott föreslås skola utgå, enär allmänna regler om sammanträffande av brott i 4 kap. strafflagen, som nyligen omarbetats, ansetts kunna tillämpas.

De föreslagna ändringarna skola enligt utkastet träda i kraft den 1 juni 1942.

Lagbestämmelser, som skydda kännetecken mot förväxling, finnas för närvarande endast för vissa fall, förnämligast i tryckfrihetsförordningen, som upptager vissa stadganden om utgivningsbevis för periodiska skrifter, samt i firma- och varumärkeslagstiftningen. Efter år 1941 genomförda ändringar kan enligt tryckfrihetsförordningen utgivningsbevis erhållas endast för skrifter som äro avsedda att utkomma med minst fyra nummer årligen. Det faktiska titelskydd som följer med utgivningsbeviset kan alltså icke åtnjutas för andra publikationer. Vissa förut skyddade titlar komma härigenom att bli utan skydd, en verkan som inträder från och med den 1 juni 1942. Av denna anledning har det ansetts nödvändigt att utreda huruvida det vore möjligt att i annan ordning utvidga titelskyddet, därvid det ansetts lämpligt att i ett sammanhang upptaga till behandling fråga om en allmän bestämmelse mot framkallande av förväxling mellan kännetecken. I samband därmed har erinrats, att 1883 års internationella Pariskonvention för skydd av den industriella äganderätten — sådan den lyder enligt en i London 1934 antagen reviderad text, till vilken Sverige dock ännu ej anslutit sig — i artikel 10 bis innehåller bestämmelse om att alla handlingar av beskaffenhet att, genom vilket medel det vara må, framkalla förväxling med en konkurrents företag, varor eller verksamhet inom industri eller handel skola förbjudas.

I promemorian framhålles, att man genom en revision av firma- och varumärkeslagstiftningen skulle kunna bättre samordna denna lagstiftning med en allmän regel mot framkallande av förväxling och att större fullständighet och följdriktighet i skyddet för individualiseringsmedel kanske skulle kunna ernås genom ett sådant tillvägagångssätt. Därigenom skulle emellertid komma att upptagas lagstiftningsfrågor av ganska stor räckvidd, vilket för närvarande syntes böra undvikas. En annan tänkbar väg som i detta sammanhang kunde komma i fråga vore att i lagen mot illojal konkurrens införa en s. k. generalklausul, d. v. s. ett allmänt stadgande om förbud mot konkurrenshandlingar som strida mot god affärssed. Tidigare hade från svensk sida intagits den ståndpunkten, att Pariskonventionen icke påkallade införande av en generalklausul i lagstiftningen, och den reviderade konventions-texten av år 1934 innebure icke någon ändring i detta avseende. I betraktande härav hade frågan om en generalklausul ansetts tills vidare kunna lämnas åsido, ehuru goda skäl syntes tala för att denna fråga inom en nära framtid borde upptagas till förnyat övervägande.

Angående den närmare motiveringen till utkastet får utskottet hänvisa till promemorian, vilken såsom bilaga fogats vid propositionen.

Över promemorian ha yttranden efter remiss inkommit från kommerskollegium, patent- och registreringsverket, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län, Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg, Skånes handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges författareförening, svenska bokförläggareföreningen, svenska tidningsutgivareföreningen, svenska reklamförbundet, svenska föreningen för industriellt rättsskydd, Sveriges grafiska industriförbund och svenska boktryckareföreningen. Kommerskollegium har införskaffat yttrande från kooperativa förbundets styrelse, överståthållarämbetet från förste stadsfiskalen i Stockholm, länsstyrelsen i Uppsala län från Uppsala industriförening samt länsstyrelsen i Östergötlands län från magistraterna i Linköping och Norrköping, varjämte handelskammaren i Göteborg bifogat ett yttrande från professorn Hadar Berglund.

För det huvudsakliga innehållet i yttrandena lämnas en redogörelse å sid. 7—15 i propositionen. vartill utskottet hänvisar.

I propositionen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Westman*, följande.

»Sedan länge ha önskemål framförts om fullständigande av den svenska lagstiftningen på det industriella rättsskyddets område. Partiella reformer ha vid olika tillfällen genomförts men en allmän revision har icke kommit till stånd. För närvarande pågår genom 1938 års patentutredning ett till patenträtten begränsat revisionsarbete av allmän räckvidd. Dess arbete, som skulle ske i samverkan med representanter för övriga nordiska länder, har dock i viss mån hämmats av nu rådande utrikespolitiska för-

hållanden. För övriga delar av det industriella rättsskyddet pågår icke något motsvarande arbete. Däremot har den närstående auktorlagstiftningen upptagits till allmän revision, även här under nordiskt samarbete.

En viktig del av det industriella rättsskyddet avser de kännetecken av olika slag som användas inom näringslivet. Lagbestämmelser härom finnas i vårt land i huvudsak endast i fråga om firma, varumärke och periodisk skrifts titel. Bestämmelserna som bygga på administrativ registrering äro även i fråga om dessa objekt ofullständiga. För andra kännetecken, såsom fantasi-benämningar å företag, i reklamverksamhet använda slagord och kompositioner, varuutstyrlar samt bok- och filmtitlar, saknas särskilda lagbestämmelser. Ej heller innehåller den svenska lagstiftningen mot illojal konkurrens någon s. k. generalklausul, såsom fallet i regel är i andra länder. Genom rättspraxis har visserligen utan stöd av skriven lag i vissa fall givits skydd mot illojal användning av förväxlingsbart kännetecken. Bristen på ett allmänt och lagstadgat förväxlingsskydd har dock gjort sig starkt kännbar. En särskild anledning att nu upptaga frågan om ett bättre rättsskydd för kännetecken är, att från och med den 1 juni 1942 bortfaller ett faktiskt skydd för titlar å vissa skrifter som enligt de nya bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen ej anses periodiska. Till periodisk skrift hänföres i tryckfrihetsförordningen numera endast sådan skrift som är avsedd att utgivnas med minst fyra nummer om året.

I den remitterade promemorian understrykes behovet av ett mera omfattande skydd för olika där angivna individualiseringsmedel. Detta önskemål har ansetts vara av den vikt att en allmän revision av firma- och varumärkeslagstiftningen icke bör avvaktas. Man har därför avstått från att nu söka nå ett fullständigt förväxlingsskydd och nöjt sig med att såsom ett första steg på vägen härtill föreslå bestämmelser mot vissa mera svårartade fall som ansetts böra straffbeläggas. I promemorian uttalas emellertid, att den rättspraxis, enligt vilken stundom åt kännetecken givits skydd utan stöd av direkta lagbestämmelser, kan förväntas fortbestå och ytterligare utvecklas. Frågan om införande av en generalklausul har icke för närvarande ansetts kunna upptagas till övervägande.

Enligt det vid promemorian fogade utkastet skola bestämmelser mot framkallande av förväxling mellan kännetecken införas i lagen mot illojal konkurrens. Därvid stadgas straff och skadeståndsskyldighet för den som i näringsverksamhet använder kännetecken som lätt kan förväxlas med här i riket inarbetat kännetecken för annans näringsverksamhet eller däri utbjudna varor eller prestationer. Såsom ytterligare förutsättning för sådan påföljd upptages, att uppsåt att framkalla förväxling skall ha förelegat. Vidare stadgas straff och skadeståndsskyldighet för den som med nämnda uppsåt offentliggör eller mångfaldigar litterärt eller musikaliskt verk eller verk av bildande konst (auktorverk) under egenartad titel eller pseudonym, varigenom lätt kan föranledas förväxling med annans förut offentliggjorda verk eller dess upphovsman.

Förslaget har vunnit anslutning i flertalet av de avgivna yttrandena, i åtskil-

liga fall dock blott såsom en tillfällig lösning i avvaktan på ett mera fullständigt skydd. I vissa yttranden ha betänkligheter uttalats mot en lagstiftning av den begränsade innebörd som avses i promemorian. Även de som haft sådana betänkligheter ha emellertid i allmänhet icke ansett sig böra avstyrka förslaget.

Det är tydligt, att större enhetlighet och följdriktighet skulle vinnas, därest frågan om skydd för kännetecken mot förväxling kunnat lösas i samband med en allmän översyn av firma- och varumärkeslagstiftningen jämte lagstiftningen mot illojal konkurrens, därvid även införandet av en generalklausul kunnat övervägas. I nuvarande läge synes dock önskemålet om utvidgat skydd för kännetecken, vilket starkt framhävts i yttrandena, böra tillmötesgåas genom en partiell ändring i lagstiftningen mot illojal konkurrens. Det remitterade utkastet kan visserligen väcka betänkligheter med hänsyn till att hittillsvarande lagstiftning om firma och varumärken huvudsakligen bygger på registrering, medan utkastet baserar skyddet på inarbetande. Emellertid har registreringsprincipen i 1884 års varumärkeslag redan jämkats genom att år 1934 i lagen intogos bestämmelser till skydd jämväl för inarbetade varumärken, och särskilt på firmarättens område har rättspraxis i stor utsträckning funnit det faktiska begagnandet böra vara utslagsgivande. Nämnas må även, att den s. k. patentlagstiftningskommittén under sitt förberedande arbete för ny lagstiftning om varukännetecken kom till det resultatet att inarbetandet måste tillmätas stor betydelse. Det remitterade utkastet måste därför anses innebära en åtgärd i den riktning som utmärkt utvecklingen på senare tid och som får anses vägledande för framtiden.

Patent- och registreringsverket har uttalat sig för att i samband med en ändring i lagen mot illojal konkurrens borde vidtagas sådan ändring i varumärkeslagen, att denna lag komme att innehålla alla erforderliga stadganden mot illojal konkurrens, såvitt fråga vore om varumärken. En lösning efter denna linje synes dock icke kunna vinnas utan väsentliga ändringar i varumärkeslagen. Det kan även vara föremål för tvivelsmål, huruvida den angivna lösningen är lämplig ur systematisk synpunkt.

För att i visst hänseende klargöra förhållandet mellan den nu föreslagna lagstiftningen samt gällande firma- och varumärkeslagstiftning vill jag framhålla, att den företrädesrätt som enligt utkastet skall tillkomma inarbetat kännetecken uppenbarligen icke kan grundas på användning som står i strid mot lag. Om någon obehörigen intagit annans namn i varumärke, kan inarbetande av det olagliga varumärket icke grunda någon rätt mot den som kränkts genom namnets användning. Har varumärke registrerats för viss företagare, kan ej heller en senare obehörig användning därav i annans näringsverksamhet medföra, att varumärket skall anses inarbetat för den senare. Den rätt som enligt varumärkeslagen vinnes genom registrering av varumärke lider sålunda icke intrång genom obehörig användning av kännetecknet. Lagutkastet kan icke heller sägas stå i strid mot den i nämnda lag förutsatta rätten för envar att såsom varumärke begagna sitt namn eller sin firma eller namnet å honom tillhörig fast egendom. Det kan emellertid

bliva erforderligt för honom att i bruket därav göra något tillägg till undvikande av förväxling med annans kännetecken. Iakttages ej detta, kan ingripande mot honom komma i fråga enligt lagutkastet.

Om man nu, såsom i promemorian föreslås, i lagen mot illojal konkurrens inför en bestämmelse om skydd för kännetecken mot förväxling, medan firma- och varumärkeslagstiftningen i detta sammanhang lämnas orörd, torde det vara välbetänkt att i enlighet med det remitterade lagutkastet begränsa det nya stadgandet till mera påtagligt illojala fall. Frågan om meddelande av förbud att använda förväxlingsbart kännetecken eller om skadeståndsskyldighet i de icke straffbelagda fallen synes fördenskull icke nu böra bli föremål för reglering i lag.

I 9 § första stycket i lagutkastet gives möjlighet till ingripande mot den som i näringsverksamhet använder kännetecken med uppsåt att framkalla förväxling med annans tidigare i arbetade kännetecken. Stadgandet gäller alla slag av kännetecken. Namn, firma, varumärke och utstyrsel nämnas särskilt i lagtexten. Andra kännetecken som varit föremål för särskilt intresse i yttrandena äro i reklamverksamhet använda slagord och kompositioner. I vissa yttranden ha uttalats farhågor för att skyddet skulle komma att gälla sådant som icke har tillräcklig egenart. Med anledning härav vill jag framhålla, att redan i uttrycket kännetecken ligger, att det skall vara fråga om något som har särskiljande förmåga. Vidare skyddas enligt utkastet endast kännetecken som blivit inarbetade. Detta krav kommer att medföra en naturlig gallring. I fråga om sådant som icke i och för sig är mera egenartat är det ju särskilt svårt att verkställa ett inarbetande. Men lyckas någon att såsom sitt särskilda kännetecken inarbeta vad som från början ej är särprägladt, synes det riktigt att skydd bör inträda. Skydd kan på detta sätt tillkomma en benämning eller ett märke som icke skulle kunna registreras såsom firma eller varumärke. I detta synes ej ligga något oriktigt.

Den omständigheten att det föreslagna stadgandet skall gälla kännetecken av alla slag — utan några sådana villkor beträffande objektet som gälla för registrering — medför att kravet på att kännetecknet skall vara inarbetat är av väsentlig betydelse. Det är sant, att denna begränsning av skyddet lämnar visst utrymme för illojala förfaranden. Kooperativa förbundets styrelse har med hänsyn härtill väckt förslag om att anmälan till myndighet skulle kunna giva företräde till inarbetande under viss tid. Ett sådant nytt registreringssystem synes dock icke nu kunna komma under övervägande.

Vad beträffar den närmare innebörden av kravet på inarbetande må framhållas, att det såsom förut antytts måste fordras mer än eljest för att ett kännetecken som saknar tydlig egenart skall kunna anses inarbetat. Inarbetandet förutsätter då bland annat antingen att användningen har pågått under avsevärd tid eller att den skett i förening med en intensiv reklam. Ett särprägladt kännetecken kan lättare inarbetas på kort tid. Å andra sidan kan även en lång tids användning vara otillräcklig, om begagnandet skett allenast i ringa utsträckning. Att kännetecknet skall vara inarbetat här i riket

innebär icke, att inarbetande behöver ha skett över hela landet. Det avgörande är, om kännetecknets användande gjort det allmänt känt inom den krets för vilken det närmast är avsett. Har ett kännetecken inarbetats endast i viss del av landet, torde emellertid ingripande enligt den föreslagna lagen i regel icke kunna ske mot den som använder liknande kännetecken i annan del av landet. För att inarbetande skall anses ha ägt rum torde icke vara erforderligt, att kännetecknet inarbetats genom aktiva insatser från vederbörande näringsidkares sida. Även kännetecken som vunnit burskap på annat sätt få anses skyddade enligt lagutkastet.

Stockholms handelskammare har ifrågasatt att utsträcka skyddet till internationellt inarbetade kännetecken, även om dessa ej använts i vårt land. Tillräcklig anledning härtill synes dock icke föreligga.

Inarbetande av kännetecknet i fråga skall enligt utkastet ha skett för någons näringsverksamhet eller däri utbudna varor eller prestationer. I anledning av att Stockholms handelskammare förklarat sig förutsätta, att skyddet även omfattar kännetecken som inarbetats för sammanslutning av näringsidkare och användes i utövning av näringsverksamhet, vill jag understryka, att den omständigheten, att ett kännetecken är gemensamt för flera näringsidkare, givetvis icke utesluter det föreslagna stadgandets tillämpning, om annan använder kännetecknet.

För straffbarhet torde i överensstämmelse med det remitterade utkastet böra fordras, att gärningen skett med uppsåt att framkalla förväxling. Med numera antagen terminologi innebär denna formulering, att ej blott s. k. direkt och indirekt uppsåt utan även eventuellt uppsåt inbegripes. Det synes, med den utformning utkastet i övrigt erhållit, vara nödvändigt att vidhålla kravet på uppsåt.

Straffet har i utkastet bestämts till dagsböter eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårande, fängelse i högst sex månader. Maximum torde emellertid i överensstämmelse med vad som stadgas för illojal reklam i 1 § av lagen böra bestämmas till fängelse i högst ett år.

Beträffande anhängiggörande av talan som avses i utkastet har av Skånes handelskammare föreslagits, att för talan mot den som kan åberopa firma- eller varumärkesregistrering skulle stadgas särskild preklusionstid, räknad från tidpunkten för registreringen. Handelskammaren har därvid ifrågasatt, huruvida icke en motsvarande preklusionstid borde införas även i varumärkeslagen. Sistnämnda fråga var föremål för övervägande under förarbetena till det år 1934 införda skyddet för inarbetade varumärken. Artikel 6 bis i Pariskonventionen innehåller den bestämmelsen att preklusionstid för anhängiggörande av talan, som avser upphävande av varumärkesregistrering på grund av kollision med inarbetat varumärke, ej må understiga tre år från registreringen och icke får stadgas för sådana fall då registreringen erhållits i ond tro. I det betänkande som låg till grund för de år 1934 genomförda ändringarna i varumärkeslagen avstyrktes införande av en dylik preklusionstid i den svenska varumärkeslagstiftningen.¹ Därvid åberopades, att en registreringssökande blott mera sällan kunde antagas vara i god tro i fråga om ett

¹ Statens offentl. utredn. 1932:32 sid. 39.

tidigare inarbetat varumärke. Även om så varit fallet vid tiden för ansökningen kunde det registrerade märkets innehavare merendels icke undgå att snart få kännedom om det förut inarbetade varumärket, när han själv började föra ut sitt märke i marknaden, och det syntes därför icke föreligga starkare skäl att av hänsyn till registreringshavaren införa en preklusionstid. En sådan kunde å andra sidan bliva till stor olägenhet för innehavaren av det inarbetade varumärket. Läget kunde t. ex. vara sådant, att det registrerade märket under preklusionstiden ej alls eller blott i obetydlig omfattning kommit till användning. De sålunda åberopade skälen mot en preklusionstid synas i stort sett kunna göras gällande även i nu föreliggande ärende.

Vad härefter angår frågan om skydd för auktorverks titlar och pseudonymer synas praktiska skäl tala för att ett stadgande härom i enlighet med det remitterade utkastet gives i samband med de förut behandlade bestämmelserna mot framkallande av förväxling, även om det kan göras gällande att nu nämnda fråga faller utanför den egentliga ramen för lagen mot illojal konkurrens. Huruvida ämnet i framtiden bör regleras i sistnämnda lag, torde få bedömas i samband med den pågående revisionen av auktorlagstiftningen. Även i övrigt ansluter jag mig till det förslag som i fråga om auktorverks titlar och pseudonymer upptagits i 9 § andra stycket av det remitterade utkastet. Vissa formella jämkningar däri torde dock böra vidtagas. Någon sådan särskild registrering av vissa skrifter som av två sammanslutningar förordats torde icke böra komma i fråga.

Det kan, såsom länsstyrelsen i Hallands län påpekat, ifrågasättas att i anslutning till 12 § tredje stycket varumärkeslagen upptaga en bestämmelse om befogenhet för domstol att föreskriva utplånande av obehörigen använda kännetecken eller förstöring av föremål å vilka kännetecknet förekommer. En bestämmelse av denna natur kan dock väcka betänkligheter med hänsyn till de många olika slag av kännetecken och föremål som avses i den nya 9 §. Något stadgande av nämnda innebörd finnes ej beträffande sådan illojal reklam som avses i 1 § lagen mot illojal konkurrens, trots att frågan var föremål för övervägande under förarbetena till denna lag, eller i lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor. Det kan också förtjäna påpekas, att inga stadganden av detta slag ingingo i patentlagstiftningskommitténs utkast till ny varumärkeslagstiftning. Med hänsyn härtill har jag ansett övervägande skäl tala för att icke upptaga någon föreskrift om utplånande och förstöring.

Beträffande bestämmelserna om åtalsrätt i 11 § har kooperativa förbundets styrelse ifrågasatt, att brott mot 9 § borde vara målsägandebrott. Det synes dock icke föreligga skäl att frånträda den i promemorian intagna ståndpunkten, enligt vilken dessa brott i likhet med varumärkesintrång enligt varumärkeslagen skola vara angivelsebrott.

För ansvars- och skadeståndstalan på grund av brott mot 9 § kommer att gälla en tvåårig preskriptionstid enligt 5 kap. 14 § strafflagen och 13 § lagen mot illojal konkurrens, därvid tiden räknas, i fråga om ansvar från det gärningen begicks och beträffande skadestånd från det skadan timade. I ett par yttranden har påpekats, att talan i enlighet härmed skulle kunna väckas efter det kännetecken under många år använts vid sidan av varandra, och det har därför föreslagits ett stadgande, att talan måste väckas inom viss tid från det käranden fått vetskap om användningen av förväxlingsbart kännetecken. Med anledning härav må framhållas, att påföljd enligt 9 § inträder allenast när uppsåt att framkalla förväxling föreligger. En mera långvarig användning av förväxlingsbart kännetecken, som icke föranlett något ingripande, torde vidare utan särskilt stadgande i regel få anses medföra en inskränkning i den rätt som eljest enligt 9 § skolat tillkomma innehavaren av det tidigare använda kännetecknet.

I övrigt har jag icke något att erinra mot vad i promemorian föreslagits. Rubriken före den nya 9 § torde lämpligen böra lyda: 'Illojal användning av kännetecken'. I detta sammanhang torde med anledning av vissa på senare tid genomförda ändringar i den allmänna strafflagstiftningen böra vidtagas några redaktionella ändringar i 1—3, 6 och 14 §§ i lagen.

I enlighet med det anförda har upprättats förslag till lag om ändring i lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens. Lagändringen torde böra träda i kraft den 1 juni 1942.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition, nr 257, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 maj 1942.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Gärde*, *Karl Emil Johanson*, *Branting*, *Eskhult*, *Theodor Magnusson*, *Brandt* och *Caap*;

från andra kammaren: herrar *Gezelius*, *Hedlund* i Östersund, *Olsson* i Mellerud och *Björling*, fru *Gustafson* samt herrar *Lindahl*, *Nilson* i Eskilstuna och *Andersson* i Mölndal.